

แนวทางการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดีของ
กรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 สู่ความยั่งยืน

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ณัฐวุฒิ เอี่ยมสูงเนิน
รองผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2566

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21
สู่ความยั่งยืน

โดย พันเอก ณ์รัฐ ติ เอี่ยมสูงเนิน

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง ปัทมา สมสนั่น

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2566 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(จกจ ชันดี)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(พิชชญาน พวงทอง)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(สมจิตร เทียมจรรยา)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(ธนนกรกรณ์ ณ ป้อมเพ็ชร)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(ปัทมา สมสนั่น)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ญัฐวุฒิ เอี่ยมสูงเนิน
เรื่อง	แนวทางการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 สู่ความยั่งยืน
วันที่	๖ กันยายน 2566 จำนวนคำ : 9,056 จำนวนหน้า : 27
คำสำคัญ	โครงการทหารพันธุ์ดี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยแนวทางการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 สู่ความยั่งยืน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาวะแวดล้อม ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา อุปสรรค และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่าแนวทางในการแก้ปัญหา และอุปสรรค ของโครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 คือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ และเงื่อนไข 2 ประการ หรือที่เรียกว่า 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และปัจจัยที่จะทำให้โครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 สามารถพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน ควรคำนึงถึงมิติด้านต่างๆที่จะนำไปสู่ ความยั่งยืน 4 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ 2) มิติด้านสังคม 3) มิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4) มิติด้านวัฒนธรรม ซึ่งควรมีการประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบว่า การขยายผลโครงการให้เกิดความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบกับการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง สร้างความร่วมมือของเกษตรกรเครือข่ายโครงการทหารพันธุ์ดี รวมทั้งบันทึกผลสำเร็จ เพื่อขยายองค์ความรู้ และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานของโครงการทหารพันธุ์ดี โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาแก้ปัญหา และดำเนินการขับเคลื่อนไปได้อย่างยั่งยืนแล้ว ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในแง่ของความมั่นคง เรื่องการพัฒนากลไกการบริหารความมั่นคงแบบองค์รวม

ABSTRACT

AUTHOR: COLONEL NATTAWUT EAMSUNGNERN
TITLE: The Good Breed Military Project of the 21st Artillery Regiment towards sustainability.
DATE: 6 September 2023 **WORD COUNT:** 9,056 **PAGES:** 27
KEY TERMS: The Good Breed Military Project, Sufficiency Economy Philosophy
CLASSIFICATION: Unclassified

Research on Development Guidelines for The Good Breed Military Project of the 21st Artillery Regiment towards sustainability the purpose of this research is to study the environment, problems, and obstacles in the implementation. The Good Breed Military Project of the 21st Artillery Regiment to find ways to solve problems and obstacles, good breed soldiers of the 21st Artillery Regiment and to find ways to develop The Good Breed Military Project of the 21st Artillery Regiment for efficiency and sustainability. The results of the research revealed that the approach to solving problems and obstacles of The Good Breed Military Project of the 21st Artillery Regiment is to apply the philosophy of sufficiency economy to apply which consists of 3 characteristics and 2 conditions, known as 3 loops, 2 conditions, and factors that will allow The Good Breed Military Project of the 21st Artillery Regiment to develop towards sustainability. Four dimensions that lead to sustainability should be considered: 1) economic dimension 2) social dimension 3) natural resources and environment dimension and 4) cultural dimension which should be evaluated and monitored on a regular basis.

In addition, the researchers also found that to expand the project results to achieve sustainability efficiency is human resource development along

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน พลตรี ฌกาจ ชันตี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ทำเอกสารวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามรูปแบบของวิทยาลัยการทัพบก พันเอก พิษชญาน พวงทอง ประธานกรรมการ ที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของ พันเอกศุภชัย สุดาจันทร์ และ พันเอกหญิง ปัทมา สมสนั่น อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ทำให้กระผมตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ทุกท่าน และขอขอบพระคุณ พันเอก ศุภชัย สุดาจันทร์ พันเอก สมจิตร เทียมจรรยา ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อมูลประสบการณ์ในการทำงาน อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย มา ณ โอกาสนี้

กระผมหวังว่า เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ จะมีประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดีของหน่วยต่างๆ ก่อให้เกิดผลดีต่อกองทัพบกในอนาคต จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่คณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา จนทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สร้างประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจให้อย่างอบอุ่นและดียิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	8
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ	12
แนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรค	12
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	17
บทที่ 4 บทสรุป	
สรุป	24
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	26
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งเน้นให้ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข¹ เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงในทุกระดับ ตามอำนาจหน้าที่ของ กองทัพบก ในการเตรียมกำลังและใช้กำลัง² แล้วยังพิจารณาได้ว่า กองทัพบกมีภารกิจที่ต้องกระทำในการสนับสนุนการแก้ปัญหาของชาติ พัฒนาประเทศ ช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งสร้างความสามัคคีของสังคมในชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี ของกองทัพบก³ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความพร้อมเผชิญ ปัญหาและภัยคุกคามความมั่นคงได้เหมาะสม และสอดคล้องกับสนับสนุน ส่งเสริม ส่วนราชการ พลเรือนและภาคเอกชน ในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย พิบัติ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และกำหนดแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของหน่วยทหาร

กรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 (ป.21) เป็นหน่วยกำลังรบ มีภารกิจที่ได้รับ มอบหมายจากกองพลทหารม้าที่ 1 (พล.ม.1) และกองทัพภาคที่ 3 (ทภ.3) ตามสายการ บังคับบัญชา ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ได้รับมอบหมายจากกองทัพบก ในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายใน การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ และการช่วยพัฒนาประเทศ ซึ่งภารกิจในการช่วยพัฒนาประเทศนั้นเป็นภารกิจที่สำคัญ ไม่น้อยไปกว่าภารกิจอื่น เป็นการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน

สำหรับภารกิจในการช่วยพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือบรรเทาความ เดือดร้อนให้กับประชาชน ผู้วิจัยมีความสนใจในการดำเนินงาน โครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 ภายใต้ชื่อโครงการว่า “โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายพ่อขุนผาเมือง (พล.ม.1) ส่วน ขยาย” ได้เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี 2562⁴ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายแนวคิด ด้าน การเกษตรแบบปลอดภัย การผลิตพันธุ์พืชพระราชทาน ให้แก่ทหารกองประจำการ ตลอดจนกำลังพลและครอบครัวที่สนใจ ซึ่งตามนโยบายการปฏิบัติงานของผู้บัญชาการ

ทหารบก ปีพุทธศักราช 2566 ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมกำลังพล ครอบครัว และทหารกองประจำการให้นำแนวทางทำการเกษตรจากโครงการทหารพันธุ์ดีไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพอย่างพอเพียง พึ่งพาตนเองได้ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง⁵ ซึ่งกำลังพลและครอบครัวของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 รวมทั้งสิ้นกว่า 1,000 คน โดยมีเป้าหมายให้ทหารกองประจำการ ที่มาจากหลายภูมิภาคในภาคเหนือ ภายหลังจากปลดประจำการแล้ว ได้นำพันธุ์พืชที่ดีไปขยายพันธุ์ และสร้างเครือข่ายเกษตรแบบปลอดภัยในชุมชนของตนเอง จนนำไปสู่เกษตรอินทรีย์ต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งในประเด็นความมั่นคง ในเรื่องการพัฒนากลไกการบริหารความมั่นคงแบบองค์รวม จนเกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต⁶ ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าภัยคุกคามในเรื่องความมั่นคงทางด้านอาหารจะเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันกัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่ค่าครองชีพสูงขึ้น การยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นแนวทางที่ทุกภาคส่วน ตลอดจนประชาชนทุกหมู่เหล่า ต้องนำมาศึกษาและประพฤติปฏิบัติตน ให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุขในปัจจุบัน อันจะทำให้การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความยั่งยืนต่อไป

เศรษฐกิจพอเพียง⁷ เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำรัส แก่พสกนิกรชาวไทย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา และถูกพูดถึงอย่างชัดเจนเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคเอเชียในปี พ.ศ. 2540 หรือที่เรียกทั่วไปในประเทศไทยว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ในกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ต่อมา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ได้ถูกนำไปใช้เป็นกรอบแนวความคิด และทิศทางในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของไทย ซึ่งได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 9 มาจนถึงปัจจุบันคือฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)⁸ รวมทั้งการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบรรจุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่ฉบับปี พ.ศ. 2550 มาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

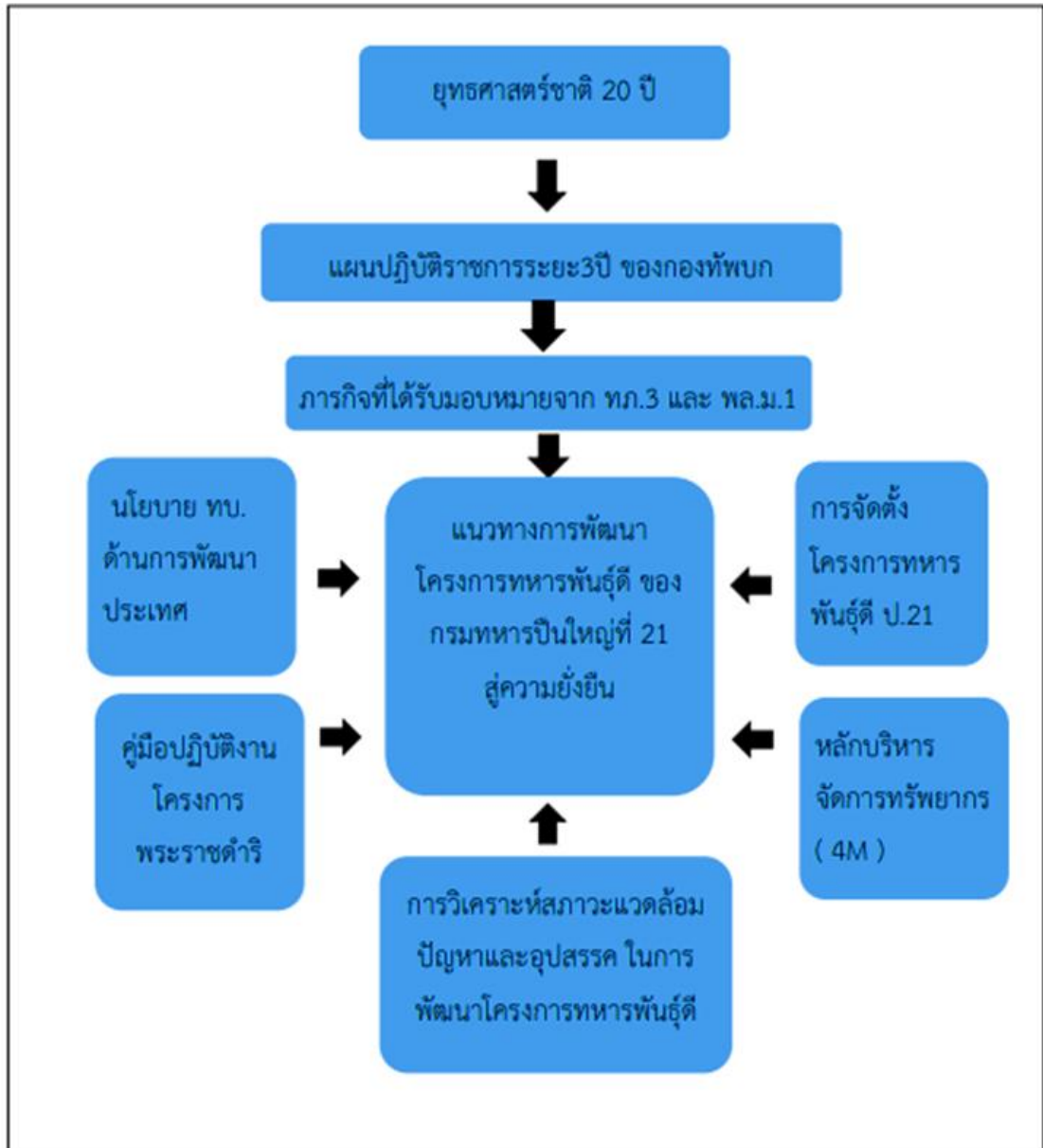
การพัฒนาที่ยั่งยืน⁹ คือการที่จะทำให้โครงการทหารพันธุ์ดีสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการพัฒนาบนพื้นฐานของความเข้าใจรากฐานเดิมของสภาพพื้นที่ สอดคล้องกับบริบทชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น มีการบริหารจัดการที่เหมาะสมโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน กำลังพลและครอบครัวจะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติจนเสื่อมโทรม ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กันไปกับการเพาะปลูก โดยใช้วัสดุธรรมชาติมาเป็นพื้นฐานในการทำเกษตรกรรม เมื่อเกิดผลผลิต สามารถนำไปใช้ แจกจ่าย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนก่อให้เกิดการสร้างรายได้ สร้างเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในครัวเรือน ขยายสู่ชุมชน และเครือข่ายที่มีส่วนร่วมออกไปอย่างกว้างขวาง และสามารถส่งต่อองค์ความรู้ไปสู่ประชาชนรุ่นต่อไปได้ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความยั่งยืนต่อไป

การดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดีให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน และดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องในอนาคตนั้น ควรจะต้องมีการศึกษาว่า การดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป. 21 มีปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบันด้านใด และจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหอย่างไร รวมทั้งจะมีแนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป. 21 ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร เพื่อให้โครงการมีความยั่งยืน ซึ่งต่อไปในอนาคตการขยายเมล็ดพันธุ์ของโครงการจะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งอาหาร ทำให้คุณภาพชีวิตของกำลังพลดีขึ้น ส่งผลกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนกองทัพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม สร้างความมั่นคงแบบองค์รวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21
2. เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และอุปสรรค โครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21
3. เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Research) ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสารเป็นแนวทางในการวิจัย

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 จากข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิดทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายภาครัฐ ยุทธศาสตร์ นโยบายกองทัพบก แนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานราชการภาคพลเรือน จากห้องสมุด และแหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ เอกสารทางราชการ บทความทางวิชาการ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่: พื้นที่การศึกษาคือพื้นที่โครงการทหารพันธุ์ดี ในพื้นที่ค่ายพ่อขุนผาเมือง อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ และบริเวณใกล้เคียง

2.3 ขอบเขตด้านประชากร: ประชากรที่ศึกษาคือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในโครงการทหารพันธุ์ดี และประชาชนที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายโครงการทหารพันธุ์ดี ในพื้นที่ค่ายพ่อขุนผาเมือง อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์

2.4 ขอบเขตด้านเวลา: ระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในห้วงเดือน มกราคม – เมษายน 2566

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆ ดังนี้ โดยรวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิดทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายภาครัฐ ยุทธศาสตร์ นโยบายกองทัพบก แนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานราชการภาคพลเรือน จากห้องสมุด และแหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้แก่เอกสารทางราชการ บทความทางวิชาการ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วหลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือสำหรับวางแผนกลยุทธ์ (SWOT Analysis)

โดยจะวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล เพื่อแยกแยะให้เห็นถึงส่วนประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ โดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทาง

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยประกอบด้วยกิจกรรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเสนอโครงร่างการวิจัย ค้นหาข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และการเขียนรายงาน/จัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน คือตั้งแต่วันที่ 1 เดือนมกราคม 2566 ถึง เดือนพฤษภาคม 2566 รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลา					
	ธ.ค. 65	ม.ค. 66	ก.พ. 66	มี.ค. 66	เม.ย. 66	พ.ค. 66
1. เสนอโครงร่างการวิจัย	←→					
2. ค้นหาข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง	←→	←→				
3. วิเคราะห์ข้อมูล		←→	←→	←→		
4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย					←→	
5. จัดทำรูปเล่มเอกสารวิจัยส่วนบุคคล						←→

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพ ตามการวิเคราะห์ถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนา โครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21
2. ทำให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา และอุปสรรค โครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21
3. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน
4. สามารถนำแนวทางไปปรับใช้ได้กับการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี ของหน่วยต่างๆ ในสังกัดกองทัพบก

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

"โครงการทหารพันธุ์ดี"¹⁰ เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2559 โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทางมูลนิธิชัยพัฒนา พร้อมกับศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ร่วมกับ มณฑลทหารบกที่ 26 (ค่ายสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก) จ.บุรีรัมย์ จัดตั้ง โครงการทหารพันธุ์ดี ขึ้น เพื่อให้กำลังพลของกองทัพมีความรู้ความสามารถในการปลูกผักปลอดภัย รวมทั้งเป็นพืชผักที่มีคุณภาพได้มาตรฐานในการที่จะนำมาบริโภค และลดค่าใช้จ่าย ในครัวเรือนของกำลังพล แต่ถ้าเหลือจากการนำไปบริโภคแล้วก็นำไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ เสริมให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

โครงการทหารพันธุ์ดี มีวัตถุประสงค์¹¹ เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรม อีกทั้งเป็นการน้อมนำ แนวทางพระราชดำริของ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการผลิตและเก็บเมล็ดพันธุ์ผักต่างๆ คุณภาพดี ให้สามารถรักษาไว้ สำหรับแจกจ่ายให้หน่วยงานหรือยามประสบภัยพิบัติหรือขาดแคลน

กรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 (ป.21) เริ่มดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2562 โดยทำเรื่องเสนอผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ ป.21 เพื่อที่จะดำเนินการให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบสำหรับกำลังพลและครอบครัว ตลอดจน ประชาชนทั่วไป ได้มีแหล่งการศึกษาแนวทางการใช้ชีวิตแบบพอเพียง โดยมุ่งหวังให้การ ดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสัมฤทธิ์ผลตามนโยบาย จากนั้นได้จัดกำลังพล ของหน่วย เดินทางไปเข้ารับการศึกษาอบรมความรู้เกี่ยวกับโครงการทหารพันธุ์ดี เมื่อวันที่ 20 ถึง 29 ธันวาคม 2562 ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ต.โป่งปลา อ.แม่สาย จ.เชียงราย

โครงการแรกที่ทำคือ รับนโยบายจาก พล.ม.1 ให้ปลูกหญ้าเนเปียร์เพื่อ สนับสนุนโครงการเลี้ยงสัตว์ภายในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง พล.ม.1 ซึ่งต่อมาได้

เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น โครงการทหารพันธุ์ดีค่ายพ่อขุนผาเมือง โดย พล.ม.1 สำหรับใช้เป็นอาหารให้กับการเลี้ยงสัตว์ ในโครงการธนาคาร โค-กระบือ โครงการเลี้ยงแพะพันธุ์พระราชทาน โครงการเลี้ยงเปิดไข่อารมณ์ดี และส่วนหนึ่งเป็นอาหารม้า ในโครงการอาซาบำบัดของ กองพันทหารม้าที่ 13 กรมทหารม้าที่ 3 (ม.3 พัน.13) โดยใช้พื้นที่การเพาะปลูกจำนวน 7 ไร่

นอกจากนั้นยังมีนโยบายให้ จัดทำโครงการ ปลูกถั่วฝักยาวถั่วลายเสือจักรพันธุ์เบอร์ 1 เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ ซึ่งต่อมา ได้รับคำสั่งจากการตรวจเยี่ยมของคณะผู้บังคับบัญชาจาก ทภ.3 ให้ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเป็น โครงการปลูกพริกที่มีชื่อพันธุ์ว่าจินดา (พริกจินดา) เพื่อผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์พริกจินดา นำส่งศูนย์จัดเก็บเมล็ดพันธุ์พืชพระราชทาน ทภ.3 สำหรับแจกจ่ายให้กับกำลังพล ประชาชนทั่วไปและในพื้นที่ประสบภัยนำไปเพาะปลูก เป็นแหล่งอาหาร ตามโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นโครงการที่ มูลนิธิชัยพัฒนา ร่วมกับ ทภ.3 โดยมีเนื้อที่ในการเพาะปลูกจำนวน 2 ไร่ ซึ่งการดำเนินการปลูกพริกจินดา ดำเนินการในห้วง ตุลาคม-ธันวาคม 2564 ได้ข้อมูลว่ามีการเก็บผลผลิตวันที่ 1 มกราคม - 31 มีนาคม 2565 ได้เมล็ดพริกสดจำนวน 245 กก.¹² และนำพริกสดเหล่านั้นแกะเอาเฉพาะเมล็ดไปตากแห้ง และผ่านกระบวนการทำให้เมล็ดพันธุ์สะอาดปลอดภัย ได้เมล็ดพันธุ์พริกจินดา แล้วจึงนำส่ง พล.ม.1 เพื่อรวบรวมไปพร้อมกับเมล็ดพันธุ์พืชในอื่นๆใน จัดส่งศูนย์จัดเก็บเมล็ดพันธุ์พืชพระราชทาน ทภ.3 ต่อไป

ต่อมาเมื่อ 13 กันยายน 2565 ได้รับคำแนะนำจาก คณะที่ปรึกษาพิเศษมูลนิธิชัยพัฒนา ในโอกาสเดินทางมาตรวจเยี่ยมโครงการฯ¹³ โดยมีดำริให้ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพริกจินดา เป็นการปลูกถั่วฝักยาวสีม่วงสิรินธร เบอร์ 1 เพื่อเป็นการเพิ่มแร่ธาตุให้กับดิน และเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้แจกจ่าย ซึ่งในปัจจุบัน ป.21 ได้รับเมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวสีม่วง สิรินธร เบอร์ 1 และนำมาเพาะปลูกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

จุดแข็ง ป.21 ที่ได้จัดทำโครงการทหารพันธุ์ดีตามที่ได้รับมอบนโยบายมานั้น เป็นการสั่งการตามสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน จาก ทบ. ทภ.3 และ พล.ม.1 ตามลำดับ ทำให้

การดำเนินงานในทุกกระบวนการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ สอดคล้องกัน ระหว่างหน่วยบังคับบัญชาระดับบน สู่ระดับล่าง และ ป.21 ยังได้รับการ กำกับดูแลและการสนับสนุนโดยตรงจาก พล.ม.1 ซึ่งเป็นหน่วยบังคับบัญชาที่ใกล้ชิดใน พื้นที่ โดย พล.ม.1 ได้เสนอขอรับงบประมาณในการจัดตั้งโครงการครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2562 จากจังหวัดเพชรบูรณ์¹⁴ บนเนื้อที่ 42 ไร่ ซึ่งเป็นส่วนขยายของ โครงการ ทหารพันธุ์ดี ค่ายพ่อขุนผาเมือง (พล.ม.1) มาจนถึงปัจจุบัน กำลังพลที่จัดไปปฏิบัติงานใน โครงการทหารพันธุ์ดี มีความตั้งใจในการเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถนำความรู้ที่ได้รับ มาถ่ายทอดให้กำลังพลที่จัดมาเสริมการทำงานได้

จุดอ่อน ป.21 ซึ่งเป็นหน่วยที่มีภารกิจหลัก ในการสนับสนุนการรบนั้น เมื่อต้องดำเนิน ภารกิจโครงการทหารพันธุ์ดี จึงพบจุดอ่อนในเรื่องทรัพยากรของหน่วย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำเนินโครงการ

ด้านกำลังพล (Man) ป.21 มีภารกิจในการจัดกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจทั้งในงานปกติ งาน สนาม และการช่วยราชการนอกหน่วย ทำให้การจัดกำลังพลที่ปฏิบัติงานในที่ตั้งหน่วยมี เพียงบางส่วนซึ่งเป็นจำนวนน้อย จึงขาดแคลนกำลังพลที่ต้องทำงานในโครงการทหารพันธุ์ ดีซึ่งไม่เพียงพอต่อพื้นที่ทำการเกษตรในโครงการฯ และการที่ต้องจัดกำลังพลไปทำหน้าที่ ในโครงการทหารพันธุ์ดี จึงทำให้กำลังพลต้องปฏิบัติงานพร้อมกันทั้ง 2 ภารกิจ คืองานที่ ต้องปฏิบัติในหน้าที่ในตำแหน่งของแต่ละบุคคล และภารกิจของแต่ละกิจกรรมในโครงการ ทหารพันธุ์ดี ได้แก่ โครงการปลูกหญ้าเนเปียร์ โครงการธนาคาร โค-กระบือ ตั้งแต่ 12 เมษายน 2563¹⁵ โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พระราชทาน โครงการเลี้ยงปลานิลจิตรลดา โครงการปุยหมักชีวภาพ และโครงการตามที่ได้รับสั่งการเพิ่มเติม เช่น กิจกรรมการฝึกตาม ฤดูกาลเพื่อแก้ปัญหาอาหารแพงในช่วงการระบาดจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การ ปลูกผักกะหล่ำปลีเพื่อนำส่งไปทำผักดองเพื่อจำหน่ายในการ ออกร้านงานกาชาด เป็นต้น ซึ่งกำลังพลไม่เพียงพอต่อการดูแลโครงการให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) ในการเริ่มต้นการเพาะปลูก ต้องการจัดเตรียมแปลง เพาะปลูกพืชในโครงการทหารพันธุ์ดี ในขั้นต้น ป.21 ได้ขอรับวัสดุในการปรับปรุงดินผ่าน พล.ม.1 ได้แก่ ขอรืบกากน้ำตาล จากโรงงานน้ำตาลอ้อย อ.บึงสามพัน จ.เพชรบูรณ์ แกลบดำจากไร่กำนันจุล (บริษัท จุลไหมไทย ต.วังชมพู อ.เมือง จว.เพชรบูรณ์) ขอรืบกการ

สนับสนุนมูลวัวจากเกษตรกรเครือข่ายโครงการทหารพันธุ์ดี พล.ม.1 และปางอังก้อนจาก ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ จ.เพชรบูรณ์ เพื่อนำมาใช้คลุมดิน และคลุมกองปุ๋ยหมักชีวภาพ ที่จะต้องใช้บำรุงดิน บำรุงพืช นั้น หน่วยสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุได้ในขั้นต้น ต่อมาเมื่อโครงการดำเนินการปลูกพืชตามวงรอบได้ระยะหนึ่ง ทำให้แร่ธาตุในดินเริ่มลดลง จำเป็นต้องใช้วัสดุในการบำรุงดินเพิ่มเติม แต่บางครั้งไม่สามารถขอรับวัสดุจากหน่วยงาน ต่างๆดังกล่าวได้เช่นเคย

ด้านเครื่องมือ (Machine) การทำการเกษตรโดยใช้พื้นที่เพาะปลูกนั้นจำเป็นต้องมี เครื่องจักรมาช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการไถดินเตรียมแปลงเพาะปลูก ซึ่งการปลูกพริกจินดา หรือถั่วฝักยาวสีม่วงสิรินธรเบอร์ 1 นั้น เมื่อครบวงรอบการเก็บเกี่ยวและต้องลงกล้าเพาะปลูกใหม่ในแต่ละวงรอบนั้น ต้องใช้การไถกลบ สลับกับการปลูกต้นปอเทือง เพื่อเพิ่มเติมแร่ธาตุในดิน ซึ่ง ป.21 ยังขาดแคลนรถไถ ทำได้แค่เพียงการติดต่อยืมหน่วยข้างเคียง หรือเช่ารถไถจากเกษตรกรในพื้นที่รอบค่ายเป็นครั้งคราว และบางครั้งไม่สามารถยืมหรือเช่าได้ทันต่อการทำงานตามแผนที่วางไว้ ทำให้การดำเนินการล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด

ด้านการบริหารจัดการ (Management) เนื่องจากมีกิจกรรมในโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 เป็นจำนวนมาก ป.21 จึงได้ขอรับการสนับสนุนกำลังพลจากหน่วยขึ้นตรง มาเสริมการทำงานภายในโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 เป็นครั้งคราว เมื่อครบวงรอบ 1 ปี หน่วยที่จัดกำลังพลมาเสริมจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกำลังพล กำลังพลที่กลับไปยังหน่วยบางส่วนต้องรับภารกิจงานสนาม ในปีถัดไป บางส่วนที่เป็นทหารกองประจำการ เมื่อรับราชการครบกำหนดจะต้องปลดประจำการออกไป ทำให้องค์ความรู้ความชำนาญ ไม่ถูกถ่ายทอดไปยังกำลังพลที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ในพื้นที่ ต้องใช้ระยะเวลาในการเสริมสร้างความรู้ความชำนาญให้ใหม่ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง

โอกาส ในการดำเนินงานของโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 ได้รับความร่วมมือด้วยดีจาก ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ เกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ ประมงจังหวัดเพชรบูรณ์ ปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ จ.เชียงราย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 16 สำนักงานพัฒนาภาค 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นพค.16) และหน่วยงานต่างๆอีกมากมาย รวมทั้ง

เกษตรกรผู้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายโครงการทหารพันธุ์ดี พล.ม.1 ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งสร้างเครือข่ายเกษตรกรแบบปลอดภัยในชุมชนของตนเอง จนนำไปสู่เกษตรกรอินทรีย์ต่อไป ในภายภาคหน้า ซึ่งหน่วยงานที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ พร้อมให้การสนับสนุนตามขีดความสามารถ และความรับผิดชอบในงานที่เกี่ยวข้องได้

โครงการทหารพันธุ์ดี มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในแง่ของความมั่นคง และสอดคล้องกับภารกิจของกองทัพบกต้องกระทำในการสนับสนุนการแก้ปัญหาของชาติ พัฒนาประเทศ ช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งสร้างความสามัคคีของสังคมในชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี ของกองทัพบก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความพร้อมเผชิญ ปัญหาและภัยคุกคามความมั่นคงได้เหมาะสม และสอดคล้องกับการสนับสนุน ส่งเสริม ส่วนราชการ พลเรือนและภาคเอกชน ในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว

อุปสรรค ในด้านการเพาะปลูกพืชเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ การปลูกพืชตามฤดูกาล รวมทั้งกิจกรรมต่างๆในโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 มีการสั่งการเพิ่มเติมจากการตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาในแต่ละครั้ง ซึ่งบางครั้งต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน และปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมชนิดของพืชที่จะเพาะปลูก เช่น เปลี่ยนจากการปลูกพริกจินดา ไปเป็นการปลูกถั่วฝักยาวสีม่วงเบอร์ 1 ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนวัสดุจากพลาสติกคลุมดิน มาเป็นการทำค้ำ (การปักไม้ไผ่ตั้งเป็นโครงเพื่อให้พืชไม่เลื้อยได้ใช้เกาะเพื่อการเจริญเติบโต) ทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่องและเสียงบประมาณเพิ่มเติม บางครั้งมีการสั่งการให้ปลูกผักชนิดอื่นเพิ่มเติม เช่น กะหล่ำดอก เพิ่มเติม ทำให้ต้องมีการวางแผนใหม่ในการปรับแก้ล้งกำลังพล และปรับเปลี่ยนหน้าที่กำลังพลใหม่อยู่เป็นระยะ

การขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูร้อนก็เป็นอีกอุปสรรคหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการทำงานเกษตร เนื่องจากแหล่งน้ำที่ใช้ในปัจจุบันเป็นบ่อกักเก็บน้ำขนาดความจุประมาณ 40,000 ลูกบาศก์เมตร สามารถกักเก็บน้ำได้เฉพาะฤดูที่มีฝนตก ไม่มีช่องทางที่จะรับน้ำเพิ่มเติมจากแหล่งน้ำอื่นได้ เมื่อเกิดสภาพอากาศร้อนเพิ่มขึ้น จะทำให้น้ำในบ่อระเหยอย่างรวดเร็วในปริมาณมาก ระดับน้ำในบ่อพักจะลดลงอย่างรวดเร็ว ทำให้น้ำที่ใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ เกิดการขาดแคลนน้ำในห้วงฤดูร้อนของทุกปี¹⁶

ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคสรุปได้ดังนี้

การขาดแคลนกำลังพลที่ต้องทำงานในโครงการทหารพันธุ์ดีซึ่งไม่เพียงพอต่อพื้นที่ทำการเกษตรในโครงการฯ การขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเตรียมแปลงเพาะปลูก การปรับปรุงดิน การบำรุงรักษาพันธุ์พืช การขาดแคลนเครื่องจักรกลในการทำการเกษตร โดยเฉพาะรถไถทางการเกษตร การขาดแคลนน้ำจากการกักเก็บน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง รวมถึง การบริหารจัดการกำลังพลเมื่อมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ได้ทันที และมีปัญหารูปแบบการดำเนินงาน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงชนิดการปลูกพืช และการปลูกพืชชนิดใหม่ ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่ความไม่ยั่งยืนในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21

แนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21

จากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ในด้านการดำเนินงานของโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 ตั้งแต่เริ่มดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันนั้น ทำให้ได้รู้ถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่เกิดขึ้น สามารถนำไปศึกษาเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อให้เกิดการพัฒนาโครงการต่อไปได้อย่างยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ และเงื่อนไข 2 ประการ หรือที่เรียกว่า 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง¹⁷

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบรู้และรอบคอบ

ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจ และการกระทำเป็นไปพอเพียง จะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ ดังนี้

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องสร้างเสริมให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่าง ถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยการฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ และความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่างๆ เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และในชั้นปฏิบัติ

แนวทางการพัฒนา โครงการทหารพันธุ์ดีของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ให้เกิดความยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน¹⁸ คือการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมี ปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม อันจะเป็นองค์ประกอบที่จะ รวมกันหรือองค์รวมในการทำให้ชีวิตมนุษย์สามารถอยู่ดีมีสุขได้ ทั้งสำหรับคนในรุ่น ปัจจุบันและคนรุ่น อนาคต โดยผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ต้องคำนึงถึง 4 มิติ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ใช้ชีวิตอย่างพอควร คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกัน ไม่เสี่ยงเกินไป การเฟื่องทางเลือกสำรอง

ด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้ค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิด ความยั่งยืนสูงสุด

ด้านวัฒนธรรม รักและเห็นคุณค่าในความเป็นไทย เอกลักษณ์ไทย เห็นประโยชน์และ คุ่มค่าของภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักแยกแยะและเลือกรับวัฒนธรรมอื่นๆ

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการ ทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน

ด้านกำลังพล ควรใช้การบริหารจัดการกำลังพลไม่ให้เกิดกระทบต่องานปฏิบัติหลักมากเกินไป ด้วยความพอประมาณและมีเหตุผล และมีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการ มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ด้านงบประมาณ ควรใช้เงื่อนไขความรู้ ฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ มีความ รอบคอบ ระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่างๆ มาพิจารณาให้เชื่อมโยงประกอบการวางแผน และคำนึงถึงมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรอย่างรู้ คุณค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านการขาดแคลนเครื่องจักร ควรแก้ปัญหาโดยประยุกต์ใช้ในมิติทางด้านสังคม เพื่อให้ เกิดช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน ควรแก้ไขด้วย การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

ด้านการบริหารจัดการ การผลัดเปลี่ยนกำลังพลเข้ามาปฏิบัติงานทำให้องค์ความรู้ ความชำนาญไม่ถูกถ่ายทอดไปยังกำลังพลที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ในทันทีนั้น ควรแก้ไข ด้วย เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยการฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ด้วยการคัดคนที่มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรมมาช่วยดำเนิน โครงการ เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้ความชำนาญเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ด้านรูปแบบการดำเนินงาน ควรใช้การบริหารจัดการกำลังพลในภาพรวม โดยพิจารณา งานให้เหมาะสม งานใดที่ต้องการระดมแรงงาน ควรใช้มิติทางด้านวัฒนธรรม มาใช้ในการ แก้ปัญหา นับเป็นการสร้างความรักสามัคคีและเห็นคุณค่าในความเป็นไทย เอกลักษณ์ไทย เห็นประโยชน์และคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่นการ ลงแขก เป็นต้น

ด้านการขาดแคลนน้ำ หน่วยควรขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตร จังหวัด พัฒนาที่ดินจังหวัด มาให้คำปรึกษาในการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย¹⁹ พืชบังแดดที่โตเร็ว²⁰ หรือพืชคลุมดินที่ทำให้ดินชุ่มชื้นมาใช้ในการปรับปรุงดินในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นไปตาม มิติ ด้านด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือการรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและ รอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้ค่าและเกิดประโยชน์ ประกอบกับการแสวงหา

ความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำที่กักเก็บน้ำเพิ่มเติมเพื่อช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำในระหว่างที่ โครงการชลประทานจังหวัดยังไม่สามารถจัดสรรงบประมาณลงมาช่วยแก้ปัญหาการส่งน้ำได้ ทั้งนี้หากแก้ไขด้านการขาดแคลนน้ำและสามารถช่วยเหลือเกษตรกรโดยรอบได้จะเป็นการประยุกต์ใช้ มิติทางด้านสังคมมาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 ที่ผ่านมา ทั้งวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทางหลัก ทำให้ผู้วิจัยรู้จักจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน และมองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก จากนั้นได้นำแนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ และเงื่อนไข 2 ประการ หรือที่เรียกว่า 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาเป็นแนวทางหลักในการแก้ปัญหาที่จุดอ่อนและอุปสรรค ที่จะสามารถช่วยเคลื่อนโครงการต่อไปได้ ภายใต้การพึ่งพาตนเอง และการประยุกต์ใช้มิติทั้ง 4 ด้านคือ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม มาช่วยเสริมการแก้ปัญหาและอุปสรรค

ทั้งนี้ยัง ทำให้มองเห็นอีกอย่างหนึ่งว่าแนวทางการขับเคลื่อนที่ดีที่สุดคือ การใช้จุดแข็งและโอกาส มาเป็นดำเนินการเป็นกลยุทธ์เชิงรุก โดยคงไว้ซึ่งแนวคิดมุ่งเน้น ส่งเสริมประสิทธิภาพให้กำลังพล และทหารกองประจำการให้นำแนวทางทำการเกษตรจากโครงการทหารพันธุ์ดีไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพอย่างพอเพียง พึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้โครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 มีการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน

ด้านกำลังพล กำลังพลที่ไม่เพียงพอ ป.21 มีความจำเป็นต้องใช้กำลังพลส่วนหนึ่งรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมในการดูแลกิจกรรมต่างๆในโครงการทหารพันธุ์ดีเพิ่มเติมจากงานที่ปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่หลัก ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดการบริหารจัดการดังกล่าวกระทบกับงานปฏิบัติหลักมากเกินไป ด้วย ความพอประมาณและมีเหตุผล จึงควรจัดกำลังพลประเภททหารกองประจำการมาเพิ่มในสัดส่วนที่มากกว่ากำลังพลประเภทนายสิบ

โดยอาจขอรับการสนับสนุนกำลังพลจากหน่วยขึ้นตรงเพิ่มเติม และมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ โดยควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาเสริมประสิทธิภาพการทำงานที่สามารถลดการใช้แรงงานจากคนได้ เช่น ขอรับการสนับสนุน โดรนในการให้ปุ๋ย รดน้ำ พ่นน้ำหมักไล่แมลง จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด หรือศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ เป็นต้น และ ใช้การวางท่อน้ำ ระบบน้ำหยด น้ำพ่นเป็นละออง ตามแต่ละชนิดพืชที่สามารถเปิดปิดเองได้อัตโนมัติตามเวลาที่กำหนด หรือใช้คนควบคุมการเปิดปิดจำนวนน้อย เน้นที่การใช้น้ำให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ประหยัดเวลา โดยให้สอดคล้องกับรูปแบบของโรงเรือน หรือแปลงที่ใช้ในการเพาะปลูก แนวทางดังกล่าวเป็นศาสตร์พระราชา เป็นหลักการทรงงานที่ต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบและสร้างองค์ความรู้อย่างละเอียด เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยการพึ่งพาตนเองให้มีความเข้มแข็ง หรืออาจนำแนวทางการทำการเกษตรอัจฉริยะ(Smart Farm)²¹ มาใช้ในการเกษตร ซึ่งเป็นกรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน จะช่วยลดภาระด้านแรงงาน และลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่ง

ด้านการขาดแคลนงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุทำปุ๋ยหมักเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก และใช้บำรุงรักษาพืชนั้น ควรใช้องค์ประกอบเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยการฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ และความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และใช้ในขั้นปฏิบัติ และในมิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ การรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้ค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด พื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด โดยส่งเสริมให้มีการผลิตปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษใบไม้ ใบหญ้า และมูลสัตว์จาก หน่วยทหาร หน่วยงาน หรือเกษตรกรผู้ร่วมเครือข่ายโครงการทหารพันธุ์ดี และเกษตรกร ในพื้นที่ใกล้เคียง

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในการบำรุงรักษาพืชของกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ อาจมีค่าใช้จ่ายอีกมาก เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าอาหารปลา ค่ายารักษาโรคโค-กระบือ ค่าอุปกรณ์สิ้นเปลืองในการทำเกษตร ฯลฯ เพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้มิติด้านเศรษฐกิจ คือ การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ใช้ชีวิตอย่างพอควร คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ

มีภูมิคุ้มกัน ไม่เสี่ยงเกินไป การเผื่อทางเลือกสำรอง ดังนั้น หน่วยควรรายได้เพิ่มเติมที่ไม่ต้องลงทุนลงแรงมากแต่ได้ผลผลิตที่รวดเร็วและเป็นที่ต้องการของตลาด จากการสอบถามเกษตรกรในท้องถิ่น ได้รับคำแนะนำในการปลูกผักบุ้งบนผิวน้ำ การปลูกผักกระเฉด²² เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการปลูกพืชดังกล่าวนี้ ไม่ต้องใช้แรงงานในการใส่ปุ๋ย รดน้ำ อีกทั้งยังไม่ต้องใช้พื้นที่ที่เป็นผืนดิน ผลผลิตสามารถนำไปประกอบอาหารได้หลายอย่าง เหมาะกับการบริโภคของคนในท้องถิ่น พืชอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับการแนะนำคือ มะละกอ “พันธุ์ส้มดำ”²³ ก็เป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะร้านส้มตำที่มีมากมายในพื้นที่ และมีการบริโภคสูง อีกทั้งมะละกอพันธุ์ดังกล่าวเป็นพันธุ์ที่ทนต่ออากาศแล้ง ทนต่อศัตรูพืช ให้ผลผลิตสูง ใช้พื้นที่ 1ไร่ สามารถปลูกได้มากถึงกว่า 200 ต้น ผลผลิตรวมประมาณกว่า 25,000 กก.ต่อไร่ สามารถสร้างรายได้จำนวน 80,000-100,000 บาท ต่อไร่ต่อปี การปลูกพืชหลายๆชนิดนั้น เป็นแนวทางการทำเกษตรแบบผสมผสาน²⁴ ซึ่งเป็นการนำเอาส่วนผสมของการทำอาชีพเกษตรกรรมรวมไว้อย่างน้อย 2 ประเภทขึ้นไป หมายถึงการที่เกษตรกรทำงานมากกว่า 2 ชิ้นขึ้นไปภายในพื้นที่และช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งถ้าแยกความหมายของเกษตรผสมผสานก่อน ก็จะทำให้ข้อมูลได้ว่า เป็นการทำเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นที่หนึ่ง ซึ่งมีมากกว่า 2 ประเภทขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชคนละชนิด การเลี้ยงสัตว์คนละประเภท เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลระหว่างกัน และสร้างประโยชน์ให้กับเกษตรกรมากที่สุด จะทำให้เกิดรายได้มาแก้ปัญหาหารายจ่ายได้อีกทางหนึ่ง

ช่องทางการหารายได้อีกแนวทางหนึ่ง ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติม คือการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยว²⁵ ด้วยการประชาสัมพันธ์ออกไปในวงกว้างเพื่อให้หน่วยงาน หรือสถาบันการศึกษา เข้าดูงานในพื้นที่ เป็นการใช้มิติทางด้านวัฒนธรรม คือการสร้างความรักและเห็นคุณค่าในความเป็นไทย เอกลักษณ์ไทย เห็นประโยชน์และคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังเช่นตัวอย่าง หมู่บ้านท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จอีกหลายหมู่บ้าน หรืออีกแนวทางหนึ่งที่เป็นช่องทางการหารายได้ในอนาคต คือการแบ่งพื้นที่ปลูกป่าสร้างคาร์บอนเครดิต โดยร่วมมือกับ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก.²⁶ ทั้งนี้ควรใช้พื้นที่ว่างเปล่าของหน่วย และศึกษากระบวนการในใช้พื้นที่ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

ด้านการขาดแคลนเครื่องจักร โดยเฉพาะประเภทรถไถทางการเกษตร เพื่อเป็นการแก้ปัญหาโดยประยุกต์ใช้ในมิติทางด้านสังคม เพื่อให้เกิดช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน ควรแก้ไขด้วยการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ นพค.16 เป็นต้น ทั้งนี้ควรมีการประสานงาน เพื่อจัดทำแผนงาน กำหนดเวลาการใช้เครื่องจักรดังกล่าวอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ง่ายในการบริหารเวลาและจำนวนรถของแต่ละหน่วยงานที่จะขอรับการสนับสนุน หากต้องประสานงานขอรับการสนับสนุนจากเกษตรกรเครือข่าย ควรทำข้อตกลงในการให้ค่าตอบแทนที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เช่น ตอบแทนเมื่อได้ผลผลิตทางการเกษตร ตอบแทนด้วยการช่วยเหลือด้านแรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ด้านการบริหารจัดการ เนื่องด้วย ป.21 ใช้วิธีการขอรับการสนับสนุนกำลังพลจากหน่วยขึ้นตรง มาเสริมการทำงานภายในโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 เป็นครั้งคราว เมื่อครบวงรอบ 1 ปี กำลังพลบางส่วนต้องกลับหน่วยต้นสังกัด บางส่วนต้องรับภารกิจงานสนามในปีถัดไป บางส่วนที่เป็นทหารกองประจำการ จะครบกำหนดปลดประจำการออกไป ทำให้องค์ความรู้ความชำนาญไม่ถูกถ่ายทอดไปยังกำลังพลที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ในทันที ควรแก้ไข ด้วย เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยการฝึกสอนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ด้วยการคัดคนที่มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรมมาช่วยดำเนินโครงการ เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้ความชำนาญเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งให้มีการวางระบบผลัดเปลี่ยนคนที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ โดยให้คงเหลือคนที่ปฏิบัติงานอยู่เดิมไว้บางส่วน หรือประมาณครึ่งหนึ่งของกำลังพลทั้งหมด ไม่ควรผลัดเปลี่ยนหมดทุกคนในคราวเดียว เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และใช้มิติทางด้านสังคมในการ ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน สำหรับกำลังพลที่เข้ามาปฏิบัติงานคนใหม่ ซึ่งยังไม่มี ความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องการเกษตรมากพอ ด้วยการถ่ายทอดความรู้ระหว่างกำลังพล ตามเงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องสร้างเสริมให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบใน

การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและ หน่วยควรวหาโอกาสเพิ่มองค์ความรู้โดยการส่งกำลังพลเข้าร่วมกับหน่วยงานด้านการเกษตร เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด นพค.16 เป็นต้น หรือดูงานจากเกษตรกรเครือข่าย โครงการทหารพันธุ์ดี ในองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อรับประสบการณ์โดยตรงให้สามารถนำไปใช้ได้จริง

การปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน หรือปรับเปลี่ยนชนิดพันธุ์พืช ซึ่งหน่วยต้องปฏิบัติงานตามที่ได้รับสั่งการนั้น จำเป็นต้องใช้ทั้งงบประมาณและการปรับแก้กำลังพลเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่เพิ่มเติม ควรนำอุปกรณ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ให้ได้มากที่สุด ในส่วนการปรับแก้คนลงไปเพื่อรองรับการดูแลงานที่ได้รับเพิ่มนั้นทำให้จำนวนคนที่ดูแลงานในแต่ละกิจกรรมน้อยลง ควรใช้การบริหารจัดการกำลังพลในภาพรวม โดยพิจารณางานให้เหมาะสมกับการระดมแรงคนลงไป เช่น งานไถปรับปรุงดิน ใช้คนจำนวนมาก ซึ่งอาจใช้ มิติทางด้านวัฒนธรรม มาใช้ในการแก้ปัญหา นับเป็นการสร้างความรักสามัคคีและเห็นคุณค่าในความเป็นไทย เอกลักษณ์ไทย เห็นประโยชน์และคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่นการ เอามื้อ การลงแขก เป็นต้น ซึ่งจะทำเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม

การขาดแคลนน้ำ การแก้ปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำ ซึ่งบ่อกักเก็บน้ำของหน่วยยังไม่มีช่องทางการรับน้ำจากแหล่งอื่นนอกจากน้ำฝนตามธรรมชาติ ที่หน่วยสำรองไว้ใช้ในยามขาดแคลน หน่วยควรขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด มาให้คำปรึกษาในการปลูกพืชที่ใช้ใช้น้ำน้อย พืชบังแดดที่โตเร็ว หรือพืชคลุมดินที่ทำให้ดินชุ่มชื้นมาใช้ในการปรับปรุงดินในช่วงฤดูแล้ง เช่น การปลูกกล้วยเพื่อใช้ใบตัดมาคลุมดินจะทำให้รักษาความชุ่มชื้นในช่วงฤดูร้อนได้ดี ทำให้ไม่ต้องรดน้ำทุกวัน ซึ่งเป็นไปตามมิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือการรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้ค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

การแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นแนวทางแก้ปัญหาในขั้นต้นได้อีกทางหนึ่งที่จะสามารถทำได้โดยไม่ต้องใช้เวลานาน ในการขอรับการสนับสนุนการจัดทำที่กักเก็บน้ำเพิ่มเติม เพื่อช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำในระหว่าง

ที่ โครงการชลประทานจังหวัด ยังไม่สามารถจัดสรรงบประมาณลงมาช่วยแก้ปัญหาการส่งน้ำได้ ซึ่งการดำเนินการรูปแบบดังกล่าว เป็นการประยุกต์ใช้มิติทางด้านสังคม มาช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชนได้ ซึ่ง ป.21 ได้ประสานขอรับความช่วยเหลือโดยทำหนังสือขอรับการสนับสนุนไปยังโครงการชลประทานจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขแล้ว เมื่อ 15 พฤศจิกายน 2565²⁷ แต่ยังคงอยู่ในขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ทางกายภาพหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม หากสำรวจได้จะต้องจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับงบประมาณต่อไปซึ่งอาจต้องใช้เวลาในการดำเนินงานค่อนข้างมาก

แนวทางการสร้างความชุ่มชื้นให้พื้นที่ทำการเกษตรยังมีอีกหลายแนวทางที่สามารถน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ ได้แก่ การทำ โคก หนอง นา โมเดล²⁸ ซึ่งเป็นหนึ่งในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่กำลังพลสามารถนำไปใช้ในครอบครัวเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตรได้ หรือการปลูกป่า 5 ระดับ²⁹ ซึ่งดำเนินการดังกล่าวอาจใช้เวลายาวนาน แต่ในอนาคตจะสามารถใช้ประโยชน์ได้อีกยาวนานและยั่งยืน และยังสามารถใช้ประโยชน์ได้ในช่วงที่ป่ากำลังเจริญเติบโต เพราะพืชที่ให้ผลผลิตมีหลากหลายระดับ ได้แก่ ไม้สูง ไม้กลาง ไม้เตี้ย ไม้เรี่ยดิน ไม้หัวใต้ดิน

ตัวอย่างของการพึ่งตนเองที่เห็นผลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับรากหญ้าที่น่าสนใจ เช่น กรณีของ นายประยงค์ รณรงค์ เกษตรกรตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช³⁰ เกษตรกรรายนี้ เคยประสบปัญหาในเรื่องการปลูกยางพารา ที่แม้ว่าจะเป็นอาชีพหลักของคนภาคใต้ แต่ก็ไม่มีความมั่นคง เพราะผลผลิตมักจะขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ราคาตลาด จึงมีความคิดอยากแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยแนวความคิดว่า เกษตรกรในภาคใต้ ไม่ควรฝากความหวังไว้กับยางพาราเพียงอย่างเดียว เพราะยางพารากินแทนข้าวไม่ได้จะต้องทำอย่างไรให้เป็นเงิน จึงได้พัฒนาก่อตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม้เรียงขึ้น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน โดยจัดทำหลักสูตรในการพัฒนาอาชีพหลัก อาชีพรอง และอาชีพเสริม ซึ่งเป็นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ ทั้งหลักการของ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีคุณธรรม และมีความรู้ รวมทั้งนำเอาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยเปิดการ

อบรมการส่งเสริมอาชีพที่หลากหลายถึง 8 หลักสูตร คือ การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเพาะเลี้ยงไก่พื้นบ้าน การเพาะเลี้ยงเห็ด การเพาะเลี้ยงสุกร การผลิตอาหารสัตว์ การแปรรูปข้าว การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ทำให้เกษตรกรและชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาความรู้จากการถ่ายทอดและเรียนรู้กันจากรุ่นสู่รุ่น ทุกหลักสูตรเป็นการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังมีการขยายความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั้งในระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด ระดับชาติ และระดับนานาชาติ จนเกิดกิจกรรมความร่วมมือระหว่างองค์กรขึ้นอีกหลายกิจกรรม ก่อให้เกิดรายได้ในชุมชน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น และมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มต้นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ แนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก จึงควรนำจุดแข็งและโอกาส มาพัฒนาเป็นกลยุทธ์เชิงรุก ด้วยการมุ่งพัฒนาศักยภาพของกำลังพลและทหารกองประจำการให้มียอดความรู้สำหรับการพัฒนาตนเอง และขยายผลรุ่นสู่รุ่น ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการไปสู่ผู้อื่นได้ เพื่อช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานไปยังผู้เข้าร่วมโครงการทหารพันธุ์ดีรุ่นต่อไป โดยอาศัยโอกาสจากความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกหรือเครือข่ายเกษตรกรต่างๆที่เกี่ยวข้อง หากผู้เข้าร่วมโครงการมีความประสงค์จะต่อยอดไปถึงขั้นทำธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ ก็สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อให้มาช่วยฝึกอบรมในส่วนของทักษะเพิ่มเติมในส่วนที่กำลังพลมีความสนใจและถนัดเฉพาะทางได้ การที่กำลังพล ครอบครัว และทหารกองประจำการ นำความรู้ด้านการเกษตรจากโครงการทหารพันธุ์ดีกลับไปพัฒนาชุมชน จะส่งเสริมกำลังพล ครอบครัว และทหารกองประจำการได้ประโยชน์ในการดำรงชีพอย่างพอเพียง พึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนสามารถบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วม จะทำให้โครงการเกิดความยั่งยืน ส่งผลกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสนับสนุนกองทัพกในการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม มีความมั่นคงแบบองค์รวมต่อไป จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับชุมชน อำเภอ และ จังหวัด จนสามารถช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงของชาติได้ในทุกระดับต่อไป

บทที่ 4

บทสรุป

เอกสารการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์สำคัญที่จะนำ โครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 มาศึกษาถึงแนวทางที่จะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของโครงการอย่างไร และจะทำอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยในฐานะกำลังพลของ ป.21 ซึ่งดำเนินการตามนโยบายการปฏิบัติงานของ ทบ. ทก.3 และ พล.ม.1 ภายใต้นโยบายการปฏิบัติงานของ ผบ.ทบ. ปี 2566 ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมกำลังพล ครอบครัว และทหารกองประจำการให้นำแนวทางทำการเกษตรจากโครงการทหารพันธุ์ดีไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพอย่างพอเพียง พึ่งพาตนเองได้ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดีให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องในอนาคตนั้น ควรจะต้องมีการศึกษาว่า การดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาในปัจจุบันด้านใด และจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร และควรส่งเสริมในด้านใดเป็นหลัก ตลอดจนควรจะมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน และวางแผนในความร่วมมือปฏิบัติให้เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ตามที่คุณวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ คือ 1) เพื่อศึกษาสถานะแวดล้อม ให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดี ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 2) เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ของโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของ ป.21 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืนนั้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 ผลจากการดำเนินการวิจัยพบว่า ปัญหาหลักคือ การบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด 4 ด้านคือ 1) ด้านกำลังพล 2) ด้านงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 3) ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร และ 4) ด้านการบริหารจัดการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกำลังพลผู้ปฏิบัติงาน และมีอุปสรรคในการดำเนินโครงการ 2 ด้าน คือ 1) อุปสรรคในด้านการปรับเปลี่ยน

รูปแบบการดำเนินงาน และ 2) อุปสรรคจากการขาดแคลนน้ำทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

แนวทางในการแก้ปัญหา และอุปสรรค ของโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 คือการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะ 3 ประการ และเงื่อนไข 2 ประการ หรือที่เรียกว่า 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

การพัฒนาโครงการทหารพันธุ์ดี ของ ป.21 ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน จึงควรประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึง 4 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ 2) มิติด้านสังคม 3) มิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) มิติด้านวัฒนธรรม

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ พบว่า ส่วนที่ควรนำมาพัฒนาต่อยอด เพื่อขยายผลโครงการให้เกิดความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพก็คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจาก ป.21 มีจุดแข็งคือ มีการมอบหมายงานในระบบของการสั่งการตามสายการบังคับบัญชาตามขั้นตอนอย่างชัดเจน มีการสนับสนุนจากหน่วยบังคับบัญชา คือ พล.ม. 1 ทำให้การดำเนินงานในทุกกระบวนการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และกำลังพลที่จัดไปปฏิบัติงานในโครงการทหารพันธุ์ดี มีความตั้งใจในการเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถนำความรู้ที่ได้รับ มาถ่ายทอดให้กำลังพลที่จัดมาเสริมการทำงานได้ การพัฒนากำลังพลเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่จำเป็นต้องต้องรอรับงบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก และควรดำเนินโครงการไปควบคู่กับการใช้โอกาสจากการสนับสนุนหน่วยงานราชการต่างๆที่พร้อมให้ความร่วมมือ ในด้านการส่งเสริมความรู้ การช่วยเหลือทางเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักรทางการเกษตร ประกอบกับความร่วมมือของเกษตรกรเครือข่ายโครงการทหารพันธุ์ดี พล.ม.1 ที่พร้อมถ่ายทอดประสบการณ์จากความรู้ในด้านประสบการณ์ ด้วยองค์ความรู้ของประชาชนชาวบ้านในท้องถิ่น ด้วยวิถีชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเมื่อ ป.21 สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานของโครงการทหารพันธุ์ดี ป.21 โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาแก้ปัญหา และดำเนินการขับเคลื่อนไปได้อย่างยั่งยืนแล้ว ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในแง่ของความมั่นคง เรื่องการพัฒนากลไกการบริหารความมั่นคงแบบองค์รวม ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงไปถึงนโยบายระดับประเทศได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ทราบความคืบหน้าของการพัฒนาตามแนวทางดังกล่าว ควรมีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบันทึกผลสำเร็จจากการสร้างเครือข่ายทหารพันธุ์ดี ที่ผ่านการอบรมจากโครงการทหารพันธุ์ดีของ ป.21 เพื่อขยายองค์ความรู้ และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด นอกจากกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยนี้ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดีของหน่วยแล้ว หน่วยอื่นๆ ในกองทัพบกซึ่งกำลังดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดีอยู่หรือโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน ก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินการให้เข้ากับบริบทการปฏิบัติงานของหน่วยได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การดำเนินการโครงการทหารพันธุ์ดี ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของกำลังพลและครอบครัวดีขึ้น ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในการวิจัยโครงการทหารพันธุ์ดีครั้งต่อไป ควรเพิ่มเติมการศึกษารายละเอียดในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาบุคลากรที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดีให้มีประสิทธิภาพ เน้นการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมในแต่ละท้องถิ่น และเพิ่มทักษะที่ในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละองค์กร เพื่อให้เกิดเครือข่ายที่มีส่วนร่วมออกไปอย่างกว้างขวางจนสามารถพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรที่จะเป็นบุคคลต้นแบบของชุมชนได้อย่างแพร่หลายต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาความรู้เรื่อง โคนง นา โมเดล สู่ชุมชน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร

3. แนวทางการนำความรู้เรื่อง การปลูกป่า 5 ระดับ เพื่อใช้ประโยชน์ในชุมชน และสร้างความชุ่มชื้นในพื้นที่ทางการเกษตร

4. แนวทางการส่งเสริมพื้นที่โครงการทหารพันธุ์ดี เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้มิติทางด้านวัฒนธรรม

5. แนวทางการพัฒนาพื้นที่โครงการทหารพันธุ์ดี เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดภาวะก๊าซเรือนกระจก ร่วมกับ องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

เอกสารอ้างอิง

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 -2580). [อินเทอร์เน็ต]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://drive.google.com/file/d/1XSBMp8OCsauJqECOB-XZLB91-cRrNsEV/view>
2. พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551. [อินเทอร์เน็ต]. 2551 [เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2566]. เข้าถึงได้จาก <http://web.senate.go.th/lawdatacenter/includes/FCKeditor/upload/Image/b/new/new28.pdf>
3. แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (2563-2565)ของกองทัพบก. [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2566]. เข้าถึงได้จาก http://kmlc.crma.ac.th/qaedu_crma/wp-content/uploads/2020/09/แผนปฏิบัติการ-ทบ.-63-65-ระยะ-3-ปี.pdf
4. หนังสือ กรมกิจการพลเรือนทหารบก ด่วนมาก ที่ กท 0405/4382 เรื่อง ขออนุมัติหลักการโครงการทหารพันธุ์ดี ลง 16 ธันวาคม 2562.
5. หนังสือ กรมยุทธการทหารบก ที่ กท 0403/14583 เรื่อง ขออนุมัตินโยบายการปฏิบัติงานของ ผบ.ทบ. ปี 2566 (เพิ่มเติม) ลง 10 ตุลาคม 2565.
6. นนทกานต์ จันทร์อ่อน. ความมั่นคงของอาหารในประเทศไทย.บทความวิชาการ [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 17 มกราคม 2566]. เข้าถึงได้จาก https://library.senate.go.th/document/Ext7091/7091777_0002.PDF
7. เศรษฐกิจพอเพียง. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2566]. เข้าถึงได้จาก https://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html
8. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พุทธศักราช 2566-2570). [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 16 มกราคม 2566]. เข้าถึงได้จาก https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf
9. ร้อยโท กฤษฏา แก้วเกลี้ยง. การสร้างความมั่นคงบนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน.วารสารเสนาธิปไตย ปีที่ 71 ฉบับที่ 3; หน้า 16
10. โครงการทหารพันธุ์ดี สะท้อนความเป็น อยู่ข้าวอุ่นน้ำ ของไทย. [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.naewna.com/likesara/672430>

11. โครงการทหารพันธุ์ดี. [อินเทอร์เน็ต] .2564 [เข้าถึงเมื่อ 16 พฤษภาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/2238477>
12. หนังสือ กรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ที่ กท 0483.12/1356 เรื่อง ขอนำส่งเมล็ดพันธุ์ พริกจินดา ลง 1 เมษายน 2565.
13. หนังสือ ฝ่ายกิจการพลเรือน กรมกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ที่ 218/65 เรื่อง สรุปข้อแนะนำการตรวจเยี่ยมการดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดี (พล.ม.1) ลง 21 กันยายน 2565.
14. หนังสือ ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์ ด่วนที่สุด ที่ พช 0017.2/7750 เรื่อง การโอนเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พศ.2562
15. หนังสือ ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารม้าที่ 1 ด่วนมาก ที่ 633/63 เรื่อง ขออนุมัติปรับเปลี่ยนพื้นที่ดำเนินโครงการด้านปศุสัตว์ ลง 12 เมษายน 2563
16. ภัยแล้ง. [อินเทอร์เน็ต] .2564 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www3.tmd.go.th/info/ภัยแล้ง>
17. องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง [อินเทอร์เน็ต] .2564 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.dol.go.t/ethics/Pages/องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง-.aspx>
18. การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development. [อินเทอร์เน็ต] .2564 เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก https://ppi.psu.ac.th/upload/forum/paper_1614_5f843204941dc5f8432.pdf
19. แนะนำพืช 7 ชนิดใช้น้ำน้อย อายุสั้น เหมาะต่อการปลูกฤดูแล้ง . [อินเทอร์เน็ต] .2563 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/smes/detail/9630000004124>
20. สวนเงิน ไร่ทอง. [อินเทอร์เน็ต] .2562 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.rakbankerd.com/agriculture/print.php?id=7377&s=tblplant>
21. หลักการทำงานของระบบสมาร์ทฟาร์ม.[อินเทอร์เน็ต] .2564 [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.smartfarmthailand.com>

22. วิธีเกษตรริมแม่น้ำ เก็บผักกระเฉด ผักบุ้ง ส่งขาย สร้างรายได้ที่มีความสุข.
[อินเทอร์เน็ต] .2564 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก
https://www.technologychaoban.com/bullet-news-today/article_119192
23. มะละกอ “พันธุ์ส้มตำ” กรอบอร่อย ต่อยโจทย์เมนูฮิตระดับชาติ. [อินเทอร์เน็ต]
.2559 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก https://www.sentangsedtee.com/uncategorized/article_12009
24. เกษตรผสมผสานและไร่นาสวนผสม คืออะไร.[อินเทอร์เน็ต] .2566 [เข้าถึงเมื่อ 16
เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก https://www.arda.or.th/knowledge_detail.php?id=45
25. พิกัด 25 หมู่บ้านท่องเที่ยวชนบท100 หมู่บ้าน OTOP ยกกระตือรือร้นท่องเที่ยว
ชุมชน. [อินเทอร์เน็ต] .2563 [เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก
<https://www.bltbangkok.com/news/26576/>
26. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). [อินเทอร์เน็ต] .2562
[เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <http://www.tgo.or.th/2020/index.php/th>
27. หนังสือ กรมทหารปืนใหญ่ที่ 21 ที่ กท 0483.12/1360 เรื่อง ขอรับการสนับสนุน
เจ้าหน้าที่โครงการชลประทานจังหวัดเพชรบูรณ์ ลง 15 พฤศจิกายน 2565.
28. รอบรู้เรื่อง โคนงนาโมเดล. [อินเทอร์เน็ต] .2562 [เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน
2566]. เข้าถึงได้จาก <https://www.kasetorganic.com/knowledge/koknongna/>
29. ป่าไม้ 5 ระดับ ประกอบด้วยไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง. [อินเทอร์เน็ต] .2562
[เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://farm.vayo.co.th/blog/5-level-of-tree/>
30. ตัวอย่างความสำเร็จของโครงการอื่นๆ และเกษตรกรที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
มาประยุกต์ใช้ยิ่งใหญ่. [อินเทอร์เน็ต] .2562 [เข้าถึงเมื่อ 7 เมษายน 2566]. เข้าถึง
ได้จาก <https://www.hii.or.th/wiki84/index.php?title=ตัวอย่างความสำเร็จ>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก อนุรักษ์ เอี่ยมสูงเนิน
วัน เดือน ปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2551	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 87

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2542 - 2543	ผู้ตรวจการหน้า กองร้อยทหารปืนใหญ่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 30
พ.ศ. 2548 - 2549	ผู้บังคับกองร้อย กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 30
พ.ศ. 2549 - 2551	นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก กองพันทหารทหารปืนใหญ่ที่ 30
พ.ศ. 2552 - 2554	รองผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 30
พ.ศ. 2554 - 2558	ผู้ช่วยนายทหารกิจการพลเรือน กองทัพอากาศที่ 3
พ.ศ. 2558 - 2560	ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 20
พ.ศ. 2560 - 2560	ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 30
พ.ศ. 2560 - 2564	เสนาธิการกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน	รองผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ 21
----------------------	-------------------------------------